

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 ЖОВТНЯ 2021 р.**

**«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

м. Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2021 року. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2021. – 369 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Мельник Ю.М. - д-р екон. наук, професор, директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Савенко І.І. – д.е.н., проф., Іванченкова Л.В. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Неустроєв Ю.Г. – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

- примножити кількість споживачів вина, тим самим підвищити культуру споживання;

- залучити нових споживачів;

- створити власний бренд вина;

- отримати визнання серед своїх конкурентів, тощо

В наш час маркетинг, комунікації та соціальні мережі є найсильнішими інструментами, які можуть впливати на людину, варто їх використовувати, особливо для того аби виноробна галузь якнайшвидше розвивалась разом з державою.

Отже, для підвищення культури споживання вина в Україні, потрібне подальше впровадження стратегічного управління в діяльність підприємств галузі зі створенням стратегічних наборів, орієнтованих на посилення позиції маркетингової стратегії, яка допоможе виноробним підприємствам знайти свій вектор розвитку.

Література

1. Журнал.Barout-Logo.Скільки вина виготовили у світі за минулий рік [Веб-сайт]. Київ, 2021. URL: <https://barout.media/news/wine-global-production-usa-italy-germany>(дата звернення: 04.10.2021).

2. Собіслав О. Виноградарство та виноробство сьогодні. Вектор руху та розвитку галузі // Сингента. Україна, 2019. URL: <https://www.syngenta.ua/news/novini-kompaniyi/vinogradarstvo-ta-vinorobstvo-sogodni-vektor-ruhu-ta-rozvitku-galuzi> (дата звернення: 04.10.2021).

3. Бойко В.О., Аверчева Н.О., Бойко Л.О. Виноградорсько-виноробна галузь України – перспективний напрям агробізнесу. Економіка АПК. 2019. №3. С. 61 — 70.

ЗМЕНШЕННЯ ВТРАТ ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ МІНІМІЗАЦІЮ ДІСТАРНИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ: СПІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

**Рингач Н.О., д. н. держ.упр., гол. наук.співробітник
Інституту демографії та соціальних
досліджень ім. М. В. Птухи НАНУ, Київ, Україна**

Вступ. Чинник харчування є необхідним та надзвичайно важливим для розвитку і життєдіяльності людини від народження до старості. Лише незначна частина українців харчується виключно продуктами власного виробництва, склад звичайного раціону абсолютної більшості певним чином формує пропозиція харчової промисловості. Особливо це стосується мешканців великих міст, де «продуктовий кошик» родини наповнюється, як правило у найближчому супермаркеті, та містить продукцію різних

підприємств. Якість та кількість харчових продуктів неминуче впливає на стан здоров'я людей, визначаючи (разом з іншими детермінантами здоров'я) тривалість та якість життя.

Проголошені Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) дев'ять добровільних глобальних цілей з неінфекційними захворюваннями (НІЗ) для досягнення до 2025 р. включають зменшення на 25% передчасної смертності від НІЗ[1]. Для цього необхідно мінімізувати низку факторів ризику, прямо і опосередковано пов'язаних зі споживанням харчових продуктів (низький рівень у раціоні фруктів і овочів; шкідливе вживання алкоголю; недостатня фізична активність; надмірне вживання солі; надмірна вага, ожиріння; підвищений рівень глюкози і холестерину в крові; підвищений тиск крові). Має місце тісний взаємозв'язок між факторами ризику: наприклад, надмірна вага через надмірну калорійність їжі та звичку до підсолоджених напоїв обмежує мобільність, що призводить до вимушено малорухомого способу життя, і ще більше сприяє ожирінню та підвищує ризик розвитку діабету тощо.

Оновлений перелік факторів ризику на сайті IHME (Institute for Health Metrics and Evaluation), крім звичного низького рівня споживання овочів та фруктів, високого вмісту тваринних жирів, технологічно оброблених м'ясних продуктів, підсолоджених напоїв, та високого рівня солі, містить і надмірне споживання червоного м'яса, трансжирів, брак молока, волокон, горіхів, поліненасичених жирних кислот, насіння, морепродуктів тощо, субоптимальний вміст кальцію[2].

Окрім НІЗ, фактор харчування грає певну роль і у ймовірності загинути внаслідок вживання небезпечної їжі та розвитку захворювань, викликаних інфекційними агентами, що зумовлює постійне удосконалення належного контролю продукції від виробника до споживача. Сумарно всі діетарні ризики, за оцінкою IHME, зумовили у 2019 р. рівень смертності, що становив 102,7 на 100 тис. нас., та показник втрат років здорового життя (year of healthy life lost due to disability, YLDs) – 262,6 на 100 тис. нас., у глобальному масштабі. Також дослідження **Global Burden of Disease Study 2019** показало, що за 2010 – 2019 рр. у світі найбільше збільшення ризику було зумовлено тісно пов'язаними з харчуванням високим вмістом цукру крові та високим індексом маси тіла[3].

Ці фактори є такими, що можна модифікувати. Скоординована активність всіх секторів суспільства та власне населення, насамперед тих, хто виробляє і тих, хто споживає продукти харчування, впливає на результативність заходів з мінімізації ризиків для життя і здоров'я, які, в свою чергу, мають ґрунтуватися на оцінці реальних та потенційних втрат, детермінованих цими ризиками. Зазвичай оцінка втрат базується на аналізі втрат реальних (смерті, втрата днів працездатності, витрати на лікування

тощо). Нами здійснено оцінювання втрат потенційного життя, тобто років, недожитих через настання передчасної смерті від окремих причин. Сьогодні в Україні понад половина населення – це міські мешканці, з яких, в свою чергу, значна частина проживає у метрополісах (Дніпрі, Києві, Львові, Одесі та Харкові).

Матеріали і методи: На основі офіційної статистичної звітності щодо смертності в Україні за підсумками 2019 року за допомогою методу потенційної демографії розраховано загальну кількість потенційно втрачених через передчасну смертність (до досягнення 65 років) років життя та обчислено стандартизовані за європейським стандартом показники для п'яти метрополісів – Дніпра, Києва, Львова, Одеси та Харкова.

Результати. Раціон харчування міських мешканців, особливо у великих містах, більшою мірою формується за рахунок продуктів харчування, переважно промислового походження, ніж у селі чи маленькому містечку. Тому дія нераціонального харчування є більш потужною, і внесок дієтарних факторів у передчасну смертність від основних причин у них є вищим (хоча і відмінним у різних містах, що залежить від регіональних особливостей, в тому числі культурних, та різниться для основних причин смерті).

Зокрема, у середньому внесок хвороб органів травлення становив близько 9% показника втрачених років потенційного життя (ВРПЖ) від всіх причин. Величина його частки виявилась найменшою у Одесі (7,2%) та найвагомішою у Львові (майже 15%). Можна стверджувати, що частина передчасних смертей мешканців цих міст від інших причин (серцево-судинних, новоутворень), а отже і втрат років потенційного життя, певною мірою детермінована нераціональним харчуванням. Показник ВРПЖ внаслідок хвороб системи кровообігу, на розвиток яких нездорове харчування має значний вплив, був найвищим у Харкові та Дніпрі, а від всіх новоутворень – у Одесі та Києві (табл. 1). За оцінкою ІНМЕ, в Україні, наприклад, половина смертей від ішемічної хвороби серця є пов'язаною з дієтарними ризиками, і 29% смертей від раку товстої та прямої кишки.

Таблиця 1. – Показники ВРПЖ внаслідок передчасної смертності від основних причин у метрополісах України, стандартизований показник, людино-роки на 100 тис. нас., 2019 р.

Причина смерті	Дніпро	Київ	Львів	Одеса	Харків	Середнє для п'яти міст
Всі причини	6449,2	6013,7	5255,2	6958,3	6208,3	6176,9
Деякі інфекційні та паразитарні хвороби	666,9	356,0	342,0	887,6	205,0	491,5

Новоутворення	857,5	880,3	704,9	894,7	869,6	841,4
Хвороби системи кровообігу	1724,4	1909,1	1178,0	1791,3	1729,3	1666,4
Хвороби органів травлення	619,9	531,8	787,0	503,4	553,7	553,7

Джерело: розрахунки фахівців ІДСД імені М.В. Птухи за даними Державної служби статистики України

Сьогодні саме міста, особливо метрополіси, є рушійною силою економіки та центрами інновацій. Тому саме на рівні великих міст відкриваються значні можливості для забезпечення більш здорового і безпечного харчування його мешканців безпосередньо, і для всього населення – опосередковано (через споживання виробленої в цих містах продукції). Ціль 11 Порядку денного у сфері Сталого розвитку має назву «Сталий розвиток міст та громад»[4]. Основними положеннями, що забезпечують досягнення завдань за цією ціллю, є:

- зведення разом всіх питань, що стосуються забезпечення справедливості щодо здоров'я;
- участь громадськості;
- розширення прав і можливостей громадян, в т. ч. за допомогою обміну інформацією;
- державно-приватні партнерства;
- міжсекторальна взаємодія;
- справедливість як основна цінність [5].

Всі ці положення окреслюють напрями ті механізми спільної активності влади, представників агропромислової області, інституцій громадянського суспільства та пересічних громадян для забезпечення «харчової бази», необхідної для здорового, активного та тривалого життя громадян.

Висновки.

Вплив на зміни у раціоні харчування та харчовій поведінці людини істотно зменшує ризик виникнення серцево-судинних, онкологічних і інших захворювань (цукрового діабету, ожиріння), а також хвороб опорно-рухової системи та травм, і відповідно, зменшує ризик настання передчасної смерті.

В Україні необхідне усвідомлення нерозривних взаємозв'язків між власне здоров'ям, економічною ефективністю, соціальною стабільністю і соціальною інтеграцією, здоровим довкіллям, а також належним управлінням з організацією міжсекторальної взаємодії.

Співпраця охорони громадського здоров'я з харчовою галуззю країни має відбиватися за таким напрямом як політика просування здорових

продуктів з мінімально можливими технологічною обробкою та штучними добавками, з обмеження насичених жирів, солі та цукру і практичної ліквідації транс-жирів у продукції.

Література

1. Global Action Plan for the Prevention and Control of Noncommunicable Diseases 2013–2020. – Geneva: World Health Organization. – 103 p.
2. The Institute for Health Metrics and Evaluation <https://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/> accessed 02 09 2021
3. GBD 2019 Risk Factors Collaborators. Global burden of 87 risk factors in 204 countries and territories, 1990–2019: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2019. The Lancet. 17 October 2020. doi:10.1016/S0140-6736(20)30752-2.
4. Sustainable Development Goals Ukraine 2020. Monitoring Report. Kyiv: SDGs State Statistics Service of Ukraine (SSSU), UNICEF in Ukraine, UN RCO. 92 p.
5. Global report on urban health: equitable healthier cities for sustainable development. WHO, World Health Organization & UN-Habitat. 2016. – 239 p.

ГЕЙМІФІКАЦІЯ В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ ЯК ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ

Дьяченко Ю.В., к.е.н., доцент

Полоус Д.Т., магістрант

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Сьогодні у всьому світі широко використовується такий інструмент як гейміфікація. Це викликано, в першу чергу, світовими тенденціями діджиталізації процесів. Гейміфікація (або ігрофікація, від англ. gamification, геймізація) – це використання підходів, характерних для ігор в неігрових процесах з метою залучення працівників чи споживачів до використання продуктів та послуг, підвищення їх включеності у вирішення прикладних завдань, що стоять перед сучасною бізнес-організацією [1].

Основними характеристиками гейміфікації можна назвати динаміку (сценарій вимагає реакції користувача у реальному часі), механіку (використання елементів сценарію, які характерні для ігрового процесу), естетику, емоційність, соціальну взаємодію з іншими користувачами [2].

Менеджмент вдається до гейміфікації як способу розвинути та систематизувати мотиваційну політику компанії. Насирова В.С. виділяє наступні завдання, які допомагає вирішити гейміфікація всередині організації:

- 1) підвищити загальний рівень продуктивності праці;

	Україна	
	ЗРОСТАННЯ РОЛІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ НАПІДПРИЄМСТВАХ	
81.	Козак К.Б., д. е. н., доцент; Мироненко Б.В., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	266
	СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ТА ЯКОСТІ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ	
82.	Корсікова Н.М. к.е.н., доцент; Фоменко П.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	269
	ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	
83.	Агеєва І. М., к.е.н., доцент; Мельник А.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	272
	ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ	
84.	Дьяченко Ю.В. к.е.н, доцент; Коренман Є.М. ст. викладач. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	274
	КЛЮЧОВІ СКЛАДОВІ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ В КНР В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ	
85.	Мануїлова К.В., д.н. з держ. упр., доцент; Мужайло В.Д.. к.е.н, доцент; Несененко П.П. к.е.н., доцент. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	278
	ДО ПРОБЛЕМИ СТАНОВЛЕННЯ КОНФЛІКТОЛОГІЇ ЯК САМОСТІЙНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
86.	Пурцхванідзе О.В., к. філос.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	284
	ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРИ СПОЖИВАННЯ ВИНА НАСЕЛЕННЯМ УКРАЇНИ ЯК ОДНА ІЗ СТРАТЕГІЧНИХ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ	
87.	ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ	288
	Агеєва І.М., к.е.н., доцент; Русецька А.О., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	
	ЗМЕНШЕННЯ ВТРАТ ЖИТТЯ ЧЕРЕЗ МІНІМІЗАЦІЮ ДІСТАРНИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ: СПІЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	
88.	Рингач Н.О., д.н. держ. упр., гол. наук. співробітник, Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАНУ, м. Київ, Україна	290
	ГЕЙМІФІКАЦІЯ В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ ЯК ДЖЕРЕЛО КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ	
89.	Дьяченко Ю.В. к.е.н., доцент; Полоус Д.Т., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	294
	УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИСТРИБУЦІЙНОЇ КОМПАНІЇ	
90.	Дьяченко Ю.В., к.е.н, доцент; Агеєва І.М. к.е.н., доцент; Коренман Є.М., ст. викладач. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	297
91.	УПРАВЛІННЯ МОНЕТИЗАЦІЄЮ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ	300